

V šetření TIMSS 2015 byl z jednotlivých položek, kterými učitelé hodnotili školu, kde učí, vytvořen souhrnný ukazatel **důraz na studijní úspěch**¹. Učitelé, podle kterých jejich škola klade vysoký důraz na akademický úspěch, učí menší podíl žáků (25 %) v méně úspěšných třídách, než je tomu ve velmi úspěšných třídách (64 %). Učitelé velmi úspěšných tříd ve srovnání s učiteli méně úspěšných tříd vybírali výrazně častěji položky: *nároky učitelů na výsledky žáků, schopnost učitelů žáky inspirovat* (v kategorii velmi vysoká), *zapojení rodičů do činnosti školy, ochota rodičů zajistit připravenost žáků se učit, zájem rodičů na dobrých výsledcích žáků a podle očekávání také snahu žáků ve škole dobře prospívat a jejich schopnost dosahovat vzdělávacích cílů školy*. Je zajímavé, že učitelé z méně úspěšných tříd naopak o něco lépe hodnotili *své pochopení ŠVP a úspěšnost při jeho realizaci*.

Výsledky šetření z roku 2011 se nedají porovnat pomocí stejného ukazatele, protože daná otázka měla jinou strukturu a menší počet položek, ale můžeme porovnat hodnocení učitelů ve společných položkách v obou šetřeních. Také v roce 2011 učitelé velmi úspěšných tříd ve větší míře než jejich kolegové z méně úspěšných tříd zdůrazňovali *nároky učitelů na výsledky žáků, zapojení rodičů do činnosti školy, zájem rodičů na dobrých výsledcích žáků a snahu žáků dobře ve škole prospívat*. Mezi oběma šetřeními pozorujeme zlepšení v pochopení cílů ŠVP (větší u učitelů méně úspěšných škol), ve zvýšení zájmu rodičů na výsledcích žáků velmi úspěšných tříd a ve snaze žáků velmi úspěšných tříd dobře prospívat ve škole.

Pro hodnocení **školního klimatu** byla z odpovědí učitelů odvozena škála indexu „**bezpečná a spořádaná škola**“². Ukázalo se, že téměř dvě třetiny (63 %) žáků velmi úspěšných tříd vyučují učitelé hodnotící školu v tomto ukazateli jako *velmi bezpečnou a spořádanou*, v případě méně úspěšných tříd jsou to jen dvě pětiny (40 %) žáků. Rozdíly vyplynuly především z odlišného hodnocení položek: *v této škole se cítím bezpečně, žáci této školy jsou ukázněni, žáci se k učitelům chovají slušně a žáci mají kladný vztah k majetku školy*, které byly výrazně lépe hodnoceny učiteli z velmi úspěšných tříd.

V roce 2011 měla daná otázka jinou strukturu a menší počet položek, neexistuje proto analogický ukazatel a nelze provést plnohodnotné srovnání. Z pěti společných položek v obou šetřeních hodnotili učitelé v roce 2011 nejvýrazněji ve prospěch velmi úspěšných tříd svůj subjektivní pocit bezpečí v dané škole. V hodnocení ostatních položek nejsou mezi oběma skupinami tříd výrazné rozdíly.

Dalším sledovaným souhrnným ukazatelem popisujícím **podmínky výuky** je index **problémy s podmínkami a zdroji ve škole**³. Dvě třetiny žáků (66 %) vyučují učitelé, kteří se téměř s žádnými problémy nesetkávají, a necelou jednu třetinu (30 %) vyučují učitelé, kteří nedostatky považují za malý problém. Učitelé, kteří tvrdí, že v jejich škole není téměř žádný problém s podmínkami a zdroji ve škole, učí v méně úspěšných třídách menší podíl žáků (62 %), než je podíl žáků ve velmi úspěšných třídách (75 % žáků). Výsledky šetření z roku 2011 se nedají porovnat, protože daná otázka měla jinou strukturu a menší počet možností.

1 Tento ukazatel byl vytvořen na základě hodnocení těchto charakteristických znaků školy: *pochopení cílů ŠVP ze strany učitelů; úspěšnost učitelů při realizaci ŠVP; nároky učitelů na výsledky žáků; spolupráce učitelů na zlepšení výsledků žáků; schopnost učitelů žáky inspirovat; zapojení rodičů do činnosti školy; ochota rodičů zajistit, aby žáci byli připraveni se učit; nároky rodičů na výsledky žáků; zájem rodičů na dobrých výsledcích žáků; tlak rodičů, aby škola udržovala vysokou úroveň vzdělávání; snaha žáků ve škole dobře prospívat; schopnost žáků dosahovat vzdělávacích cílů; respekt žáků ke spolužákům, kteří ve škole vynikají; spolupráce mezi vedením školy a učiteli při plánování*. Úroveň charakteristických znaků byla hodnocena na pětibodové škále: 1 - velmi vysoká, 2 - vysoká, 3 - střední, 4 - nízká, 5 - velmi nízká. Na základě skóre na zkonstruované škále byly pro tento ukazatel vytvořeny tři kategorie: velmi vysoký důraz, vysoký důraz a střední důraz.

2 Ukazatel byl zkonstruován dle míry souhlasu na čtyřbodové škále: 1 – rozhodně souhlasím, 2 – spíše souhlasím, 3 – spíše nesouhlasím, 4 – rozhodně nesouhlasím s výroky: *tato škola se nachází v bezpečné lokalitě; v této škole se cítím bezpečně; bezpečnostní politika této školy a její uplatňování v praxi jsou dostačující; žáci této školy jsou ukázněni; žáci se k učitelům chovají slušně; žáci mají kladný vztah k majetku školy; škola má jasná pravidla pro chování žáků; školní pravidla jsou vymáhána spravedlivým a konzistentním způsobem*. Na základě skóre na zkonstruované škále byly pro tento ukazatel vytvořeny tři kategorie: velmi bezpečná a spořádaná škola, méně bezpečná a spořádaná škola a bezpečná a spořádaná škola.

3 Ukazatel byl vytvořen na základě hodnocení těchto charakteristických znaků školy: *školní budova potřebuje opravy většího rozsahu; učitelé nemají vhodné pracovní zázemí; učitelé nemají vhodné výukové materiály a učební pomůcky; třídy se neuklízí dostatečně často; třídy potřebují opravit; učitelé nemají k dispozici vhodné technologie; učitelé nemají dostatečnou podporu pro používání technologií*. Úroveň charakteristických znaků byla hodnocena na čtyřbodové škále: 1 – není to problém, 2 – menší problém, 3 – středně velký problém, 4 – vážný problém. Na základě skóre na zkonstruované škále byly pro tento ukazatel vytvořeny tři kategorie: téměř žádný problém, částečně vážný problém, malý problém.

